

Nederlandse omnibus-series

Het Britse koningshuis heeft dit jaar twee memorabele gebeurtenissen meegemaakt. Allereerst de dood van Koningin-moeder Elizabeth, die op 101-jarige leeftijd overleed. Daarnaast ook wat vrolijkers: het gouden regeringsjubileum van Koningin Elizabeth II. Beide gebeurtenissen zijn in Groot-Brittannië in de rest van het Gemenebest aanleiding geweest tot de uitgifte van bijzondere postzegels. Vooral de staten en staatjes die hun uitgiftebeleid uitbesteden hebben aan de *Crown Agents*, pakken in dit soort gevallen flink uit. Zowel voor de Queen Mum als voor de jubilerende koningin zijn uitgebreide reeksen postzegels en blokjes uitgegeven, zogenaamde omnibus-reeksen, waarbij de Crown Agents één ontwerper engageerden voor de uitgiften van alle betrokken landen. Ter herdenking van de Queen Mum werden in totaal 44 losse postzegels en 17 blokjes met twee verschillende zegels uitgegeven. Een verzameling op zichzelf!

Met onze spreekwoordelijke nuchterheid en een aanmerkelijk kleiner aantal (voormalige) overzeese gebiedsdelen kunnen we in Nederland natuurlijk nooit tegen dat Britse emissiegeweld op. Toch hebben we in de loop van de tijd wel degelijk omnibusuitgiften gekend, die voornamelijk betrekking hadden op ons koningshuis. Een herdenkingszegel voor Prins Claus zit er blijkbaar niet in, maar kijk eens naar onderstaande uitgiften. We beperken de opsomming tot gelegenhedszegels die in meer dan één koninkrijksdeel uitgegeven zijn met dezelfde voorstelling.

In het album van Jo Furer zag ik mooie bladen met de zegels per uitgifte gerangschikt. De illustraties bij dit artikel komen uit die collectie.

1933: Willem van Oranje

Ter gelegenheid van de 400' geboortedag van prins Willem van Oranje werd in Nederland een serie van vier zegels uitgegeven. Hén van de portretzegels werd ook in elk van de overzeese gebiedsdelen uitgegeven

Nederland 6 ct lila

Ned. Indië 12,5 ct oranje

Curaçao 6 ct oranje (deze zegel staat ook afgebeeld op de zegel van 5 gulden die de Ned. Antillen uitgaven voor FEPAPOST in 1994)

Suriname 6 ct oranje

1933 Bijzondere vluchten

De befaamde drieboksezel werd uitgegeven voor recordvluchten naar Nederlands Indië in december 1933. Voor de retourvluchten was in de kolonie een soortgelijke zegel beschikbaar

Nederland 30 ct groen

Ned. Indië 30 ct blauw

1934: Koningin Emma

Deze zegel werd verkocht met toeslag ten bate van de tuberculosebestrijding

Nederland 6 + 2 ct blauw

Ned. Indië 12,5 + 2,5 ct donkerbruin

1938 Koningin Wilhelmina

Pyke Koch ontwierp de postzegels voor het 40-jarig regeringsjubileum van de vorstin; Jan van Krimpen verzorgde de letters en cijfers

Nederland 1,5 ct zwart, 5 ct oranje en 12,5 ct blauw

Ned. Indië 2 ct paars, 10 ct rood, 15 ct blauw en 20 ct oranje

Curaçao 1,5 ct paars, 6 ct oranje en 15 ct blauw

Suriname 2 ct paars, 7,5 ct oranje en 15 ct blauw

1943 Koninklijke familie

In 1943, midden in de oorlog, bezocht prinses Juliana de vrije rijkdelen in de West. In het moederland en in Nederlands Indië kon een dergelijke postzegel met het portret van de koninklijke familie uiteraard niet verschijnen.

Curaçao 1,5 ct oranje, 2,5 ct karmijn, 6 ct grijszwart en 10 ct blauw

Suriname 2,5 ct oranje, 7,5 ct karmijn, 15 ct grijszwart en 40 ct blauw

1948 Koningin Wilhelmina

De jubileumzegel voor het gouden regeringsjubileum van Wilhelmina werd ontworpen door S.L. Hartz met letters en cijfers van Van Krimpen; de Indische postzegels zijn kleiner dan die van de andere rijksodelen

- Nederland 10 ct roodoranje en 20 ct blauw
- Ned. Indië 15 ct oranje en 20 ct blauw
- Curaçao 6 ct roodoranje en 12,5 ct blauw
- Suriname 7,5 ct roodoranje en 12,5 ct blauw

1948 Inhuldiging Koningin Juliana

In 1948 volgde prinses Juliana haar moeder op als koningin; Hartz en van Krimpen waren voor deze zegels ook weer verantwoordelijk

- Nederland 10 ct bronskleurig en 20 ct blauw
- Ned. Indië 15 ct rood en 20 ct blauw
- Curaçao 6 ct lilabruin en 12,5 ct donkergroen (de laatste zegel staat ook afgebeeld op de 25 centszegel die de Antillen uitgaven bij de troonswisseling van 1980)
- Suriname 7,5 ct oranje en 12,5 ct helderblauw

1949 Wereldpostvereniging 75 jaar

Graficus M.C. Escher maakte voor Nederland een bijzonder fraai ontwerp en voor de overzeese gebiedsdelen iets eenvoudigers

- Nederland 10 ct bruinrood en 20 ct donkerblauw
- Ned. Antillen 6 ct donkerrood en 25 ct donkerblauw
- Suriname 7,5 ct donkerrood en 27,5 ct donkerblauw

1954 Statuut voor het Koninkrijk

De gewijzigde verhoudingen tussen Nederland en de voormalige koloniën werden in 1954 vastgelegd in een Statuut voor het Koninkrijk; op de zegel van S.L. Hartz staat zijn bekende portret van Koningin Juliana centraal

- Nederland 10 ct rood
- Ned. Antillen 7,5 ct olijfgroen
- Suriname 7,5 ct bruinrood

1960 Vluchtelingen

het Internationale Vluchtelingenjaar was over de hele wereld aanleiding tot de uitgifte van postzegels; voor Nederland en Nederlands Nieuw Guinea werden ze ontworpen door Christiaan de Moor

- Nederland 12 + 8 ct bruin-purper en 30 + 10 ct donkergroen
- Ned. Nieuw Guinea 25 ct grijsblauw en 30 ct okergeel

1962 Zilveren Bruiloft Juliana en Bernhard

In Nederland was dit de eerste keer dat Prins Bernhard op een postzegel werd afgebeeld

- Nederland 12 ct bruinrood en 30 ct olijfgroen
- Ned. Antillen 10 ct oranje en 25 ct blauw
- Ned. Nieuw Guinea 55 ct sepia
- Suriname 20 ct olijfgroen

1963 Onafhankelijkheidszegels

150 jaar herstel van de onafhankelijkheid (na de Franse overheersing) werd in Nederland herdacht met vier postzegels; de overzeese gebiedsdelen namen elk één van de afbeeldingen over op een eigen Zegel

Nederland 4 ct meerkleurig, 5 ct meerkleurig, 12 ct meerkleurig en 30 ct meerkleurig,

Ned. Antillen 25 ct groen, oranje, zwart

Suriname 10 ct blauw, goud-oker, zwart

1966 Vluchtelingen (ICEM)

Hoewel het hier ging om zegels met een toeslag voor vluchtelingen in Europa, werden ze ook op de Antillen en in Suriname uitgegeven

Nederland 18 + 7 ct geel en bruin en 40 + 20 ct rood en bruin

Ned. Antillen 35 + 15 ct groenachtig geel en bruin

Suriname 10 + 5 ct groen en donkergrijs en 25 + 10 ct rood en donkergrijs

1969 Statuut voor het Koninkrijk

Het 15-jarige Koninkrijksstatuut werd herdacht met een opvallende postzegel van ontwerper Pieter Brattinga

Nederland 25 ct meerkleurig

Ned. Antillen 25 ct blauw, rood en geel

Suriname 25 ct blauw, rood en geel

1971 Prins Bernhard

De zestigste verjaardag van Prins Bernhard werd in Nederland gevierd met vier zegels die zijn veelzijdige activiteiten uitbeeldden; de portretzegel verscheen ook overzee

Nederland 15 ct meerkleurig, 20 ct meerkleurig, 25 ct meerkleurig en 45 + 20 ct meerkleurig

Ned. Antillen 45 ct meerkleurig

Suriname 25 ct meerkleurig

1973 Zilveren regeringsjubileum Koningin Juliana

Een grootformaat zilverkleurige zegel van Pieter Brattinga voor de zilveren vorstin

Nederland 40 ct meerkleurig

Ned. Antillen 15 ct meerkleurig

Suriname 30 ct zilver, oranje, zwart, wit

1987 Gouden Bruiloft Juliana & Bernhard

Liefhebbers van het werk van Brattinga komen bij onze royaltyzegels wel aan hun trekken: ook deze gouden-huwelijkszegel werd door hem ontworpen

Nederland 75 ct meerkleurig

Ned. Antillen 1,35 gld meerkleurig (ook uitgegeven in blokje)

Aruba 135 ct meerkleurig

J. Spijkerman